

Çıplaklık geçici midir?

Fotoğraf: Spencer Tunick

halil
türkden

▲ Çıplaklar
Iva Procházková
Çeviri:
Ayça Sabuncuoğlu
On8 Kitap
326 sayfa.

“Bu dünyada her daim hiçbir şeyi olmayanların yanında olacağım; kendilerinden o hiçbir şeye sahip olmamanın huzuru bile esirgenen insanların yanında,” diyordu Federico Garcia Lorca. İspanya İç Savaşı'nın henüz başında, 38 yaşında, faşistlerce katledilmeden önce... Onlara göre, o, çoktan öldürülmeliydi. Lorca, dünyayı şiirleriyle aşka boğuyor, insanları dilin coşkusuyla kıskartıyor ve insanın sarhoşluğunu ön planda tutuyordu. Endülüs'ün güzel gözlü söz ustası, bireyin ancak ve ancak çıplak bir var oluşla uyanabileceğini savunuyordu ve onun çıplak direnişini fazlasıyla marjinal bulanlarca katledildi. Ne de olsa, Carl Schmitt'in iktidar formülüne göre, iktidar kimin marjinal olduğuna da karar verebilirdi infazına da...

Federico'nun “çıplak var oluş” şartını koyduğu günlerden Berlin'e gelip, Çek yazar Iva Procházková'nın, ergenliğin ve hayata karışmanın getirdiği kaçınılmaz çıplaklığı anlattığı, ON8 koleksiyonunun 27. kitabı olan 'Çıplaklar'ın çarpıcı kapağını açmak gerekir.

Kitabın başından sonuna dek...

Berlin'de yaşayan ve yaşları 16-17 arasında değişen Sylva, Filip, Niklas, Evita ve Robin adlı beş genç, yaşamlarındaki pek çok şeyin en keskin ve en çıplak hali olan ergenliği yaşıyorlar. Doğadaki pek çok nesneye ve oluşuma inat, tehlikelerden korunabilecekleri bir tabaka-

ya sahip değiller. Bu duruma ister giysisizlik, ister ergenlik, ister marjinallik, ister ayıp, isterse-niz de çıplaklık deyin. Mesele adda değil, kitabın başından sonuna dek kulak çınlatan soruyu cevaplamakta: “Çıplaklık” dediğimiz durum geçici midir?

Bunun için Procházková'nın okura sunduğu beş Berlin'li gencin hepsi birbirinden ayrı çıplaklıklarına bakmak gerekir. Kitap boyunca bunu en iyi bilen karakter olan Sylva, çıplak yüz-meyi ve doğaya dokunmayı seviyor, hatta bunu bir anayasal hak olduğunu düşünüyor. Ona kalsa, o okula da gitmezdi. Çünkü okulun, uygarlığın diğer sistemleri gibi, bir biçim olduğunun bilincinde. İyi uyum sağladığında, ondan az çok başarılı bir kalıp çıkarabilecek biçimlerden biri.

Sylva'nın eski sevgilisi Filip de, hayata karşı entelektüel bir koruma tabakasına sahip. Ama bir o kadar da hayatta temas arayışında olan bir genç. Öyle ki, Sylva'dan ayrılışında bile entelektüel kalkınmasını korumak adına tutkudan ve duygusal yaklaşımdan birkaç adım uzakta durmayı tercih etti. Filip'in bu soğukkanlılığının tersine, Niklas, babasının ölümünün ardından hayatındaki birçok parçayı bir araya getirememiş ve yaşama dair tüm temasını yitirmişti. Evrene en önemli dokunuşu olan sinema tutkusunu yerini esrarkeşliğe bırakmıştı ve artık tek bir tutkunun tutsağı olmuştur Niklas: Hayatla kurabileceği teması hayallerinde ara-

yan ve sorgulayan bir eroınman olan Evita...

İçlerinde temas konusunda en belirsiz ve korku dolu olan karakter Robin, ilk cinsel temasında tecavüzle suçlanmıştır ve babasının omzuna bıraktığı yüklerle mücadele içindedir. Diğer karakterlere kıyasla, yaklaşmaya karşı fazlasıyla tedirgindir. Bu beş Berlin'li gencin hayatla çıplak temas konusundaki çelişkilerini en iyi özetleyense, Sylva'nın babasının sesidir: “Ergenlikte insan çıplaktır, yani her şey ona doğrudan temas eder. Temas, aynı anda hem uyarıcı hem de acı vericidir. Bu durum kısa sürer. ...yaşın ilerledikçe, giyinmeye başlar-sın.”

Bir kıyafetin ölçülerine sığmak

Lorca'nın çıplak direnişine dönersek, hayat bütünüyle soyduğumuzda güzel değil midir? Buna isteyen cesaret desin, isteyen eşitlik, isteyen de Sylva gibi cınlıçplak bir temasın gerçekliğine inansın. Çıplaklığımızın geçiciliğine çare bulamadıkça ve bunu salt giysilerimizden boşanmak olarak algıladıkça, hayat bizi tüm gerçekleriyle çevreleyecek ve toplumsal bir kıyafet giydirecek. Biz de, o kıyafetin ölçülerine sığmak ve onu biçimlendirmek durumunda kalınz. Çıplaklığı iyi tanımlamak ve temaslarımızı göre giyinip kuşanmak veya soyunabilmek öylesine güzeldir ki. Düzenin ortasında bu kadar çıplak dururken, sorumuz halen cevaplanmayı bekler. Çıplaklık geçici midir?